

Препоруд куповине на одложено у условима беспарице. Чекови трећина пазара. Скупа куповина картицама

Просечно домаћинство у Србији тешко би могло да састави крај са крајем да није куповине на одложено плаћање. Мала плата вратила је пре коју годину и званично протеран почек на велика врата. И трговци су јасни - продаја би била десеткована да није почека. Радним данима до петине пазара је у чековима на одложено, викендом до 30 одсто, а празницима и до 40 одсто.

На рате се купује одећа, обућа, кућни апарати и остала техника, школски прибор, намештај... и, што је најважније, храна. Зато трговци све више померају рокове за реализацију чекова - са 30 дана догурало се до шест месеци, а за неку робу и дуже.

Чињеница је, како каже Милена Радуловић, маркетинг менаџер "Јабукe", да велики број грађана има минимална примања и да куповина на одложено, нарочито хране, значи много. С друге стране, трговина мора да сачека датум доспећа да би уновчила чекове и покрила своје трошкове. То је у договору са добављачима могуће извести. Према њеној процени, промет чекова био би већи када би банке одобравале грађанима више чекова, а не као сада на кашичицу.

- Грађани могу да изаберу за коју ће се опцију одредити, односно шта им је повољније када је у питању плаћање - каже Јуриј Бајец, професор Економског факултета и саветник премијера Србије.

- Сигурно је да ће се пензионери одлучити за чек, јер га не оптерећује камата. С друге стране, то треба да буде сигнал банкама да размотре своје камате и да их прилагоде

овдашњем тржишту, па ће онда и грађани сигурно више користити кредитне картице ако су камате - приступачне.

А банкари сматрају да се “пластични новац” код нас мање користи као кредитно средство управо због тога што грађани све чешће купују чековима на одложено. Тачно је да се кредитне картице свуда у свету користе за куповину на рате, али код нас су све мање привлачне, пре свега због високих каматних стопа које се крећу од 25 до 34 одсто годишње. Ако се не измири рата на време, затезна камата прелази и 70 одсто.

Да би грађане усмерили на картице, неке банке издају одређен број чекова, зависно од расположивог новца на текућем рачуну. У банкама кажу да се тако штите да клијент којим случајем не пусти чек без покрића и уђе у недозвољени минус на текућем рачуну.

- Банкари морају да гарантују исплату дуга, без обзира на то да ли на текућем рачуну власника има новца - објашњава Мирко Шпановић, члан ИО Хипо-Алпе-Адрија банке. - Употреба чекова има, пак, предност зато што се те рате не евидентирају у Кредитном бироу. Србија је оригинална у многим стварима, а једна је и то да сте у недозвољеном минусу а можете да платите чеком.

Највеће банкарске провизије у Србији

Да би се картице више користиле, потребно је увести нове технологије и законом регулисати наплату провизија за коришћење картице на банкомату друге банке.

Те провизије у Србији износе од један до три одсто, а у Европској унији 0,2 одсто.

(Вечерње новости)